

Rudof Sivák
Pavol Ochotnický

REFLEXIE FINANČNÝCH KRÍZ V TEÓRII A V TEÓRII FINANČNÝCH BUBLÍN

***Abstract:** The paper describes fundamental theoretical approaches to the explanation of financial crises and to possibilities of predicting them. It also offers a survey of relevant theoretical knowledge, in particular in terms of the theory of financial crises, theory of financial bubbles, their origin and stages. The next part of the paper deals with the explanation of causes and genesis of the financial crisis in the United States; the issue is discussed in context of the theory of financial bubbles and illustrated on a specific empirical example. The author deals with three main factors, which – in relation to financial bubbles– have resulted in the US financial crisis and subsequently in the crisis on global financial markets.*

***Key words:** financial crisis, financial bubble, risk*

JEL: E 32, E 44, G

Úvod

V teórii je problematika finančných kríz pomerne málo rozvinutou témou. Známy je napr. výrok P. Krugmana (1999), ktorý ako dôvod uvádza: „analýza ekonomických kríz je málo rozvinutá téma hlavne preto, že je zložitá ju formálne modelovať“. Napriek tomuto faktu a na báze množstva empirických pozorovaní finančných kríz sa ekonomická teória pokúšala a pokúša vytvoriť či už teoretický model / modely pre vysvetlenie finančných kríz, resp. na ich empirickú analýzu a predikciu.

Kým časť ekonómov sa pokúša nájsť spoločné znaky a povedzme „všeobecný model finančných kríz“, existujú v teórii viaceré prístupy, ktoré sa snažia o členenie finančných kríz a tvorbu modelov pre jednotlivé typy finančných kríz. Členenie finančných kríz spravidla vychádza z mechanizmu ich generovania, z charakteru spúšťacieho impulzu, resp. zo segmentu trhu, na ktorom vznikajú. Na základe týchto znakov člení ekonomická literatúra krízy najmä na: bankové krízy (bank run), špekulatívne bubliny na burzách, bubliny cien cenných papierov, vyvolané cenovými bublinami na trhoch vybraných komodít (reality, tulipány atď.), menové krízy, infikované krízy, krízy dlhov krajín, ich kombinácia atď. Časť z nich má medzinárodný dosah a môžu sa považovať za krízy medzinárodného charakteru.